

Kumlinge kommun

Arbetsplan 2023-24

Kumlinge skola

Innehåll

Inledning	2
1. Verksamhetsidé och värdegrund	2
1.1 Målsättningar för läsåret.....	3
2. Skolvisa uppgifter	5
2.1 Elevantal och klasser	5
2.2 Ledning, lärare och personal	6
2.2.3 Läsårets och skoldagens arbetstider läsåret 2023-24	7
3 Trivselstadga.....	8
4. Undervisningsarrangemang.....	9
4.1 Tema och projektverksamhet.....	9
4.2 Undervisning utanför skolan.....	10
4.2 Helhetsskapande undervisningsarrangemang.....	10
4.3 Särskilda undervisningsarrangemang	11
4.4 Flexibel undervisning	12
4.5 Undervisning i särskilda situationer	12
4.6 Distansundervisning.....	13
5. Stöd för lärande och skolgång	15
5.1 Allmän pedagogiskt stöd	15
5.2 Specialpedagogiskt stöd.....	15
5.3 Mångprofessionellt stöd	16
6. Elevrådsarbete och elevdelaktighet	18
7. Timfördelning.....	19
8. Kursplaner tillvalsämnen	20
9. Språkprogram	24
Bilaga 1 Trivselstadga	
Bilaga 2 Uppsamlingsställen för skolskjuts	

Inledning

I enlighet med 12 § del III i LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola ska alla grundskolor på Åland göra upp en arbetsplan inför varje läsår. I arbetsplanen ska innehållet för skolans undervisning och fostran preciseras och tydliggöras samt de metoder skolan använder för att uppfylla målsättningar och riktlinjer som slagits fast i lagen, förordningen och läroplanen beskrivas. Arbetsplanen sammanställs av rektorn eller föreståndaren i samråd med lärarna och den ska godkännas av den ansvariga nämnden i kommunen och tillställas landskapsregeringen för kännedom. Elevrådet ska få ta del av arbetsplanen och övriga planer och dokument innan de godkänns och få möjlighet att påverka de delar som direkt berör deras vardag.

I enlighet med ÅLp21 ska följande ingå i arbetsplanen:

- Beskrivning av skolans verksamhetsidé och värderingar
- Målsättningar för läsåret
- Trivselstadga (ordningsregler och kriterier för ansvar och samarbete)
- Förtydligande av skolspecifika undervisningsarrangemang under det kommande läsåret
- Beskrivning över hur helhetsskapande undervisning kommer att genomföras
- Beskrivning av distansundervisning
- Beskrivning av elevrådsarbete och elevers delaktighet
- Skolans timfördelning (enligt LR:s mall)
- Språkprogram
- Kursplaner för tillvalsämnen (enligt LR:s mall)
- Kontaktuppgifter och läraruppgifter

Följande ska vara digitalt tillgängligt på kommunens eller skolans hemsida eller liknande och uppdateras årligen:

- Elevhälsoplan (beslut nr 29 U2, ÅLR2021/837)
- Antimobbningsplan där förebyggande arbete mot mobbning ingår samt en beskrivning över hur arbetsgången går till vid eventuell mobbning/kränkning och en årsupdaterad ansvarsfördelning i arbetsgången.
- Likabehandlingsplan
- ANDTS-plan (beslut nr 29 U2, ÅLR2019/31)
- Plan för hur samarbetet och övergången från barnomsorg till skola organiseras
- Plan för fostrande samtal och disciplinära åtgärder (beslut nr 30 U2, ÅLR2021/434)

1. Verksamhetsidé och värdegrund

Grundskolans grundläggande uppgift är att undervisa och skapa förutsättningar för elevens lärande. Hemmet har det huvudsakliga ansvaret för barnets uppfostran men grundskolans fostrande verksamhet stöder hemmen och vårdnadshavarna i att främja barnets utveckling och lärande samt att stärka elevens sociala färdigheter och sunda självkänsla. Det ligger i varje lärares uppdrag att aktivt arbeta för att den gemensamma värdegrunden i skolan förverkligas. Alla som arbetar i skolan behöver

reflektera över sin egen del som påverkare i skolan och ta till sig den värdegrund som formuleras i läroplanen för grundskolan på Åland.

Läroplanen framhåller att de som arbetar i grundskolan ska stöda alla elevers lärande, utveckling, och välbefinnande. Betydelsen av att diskutera och jobba kring värdegrunden blir allt viktigare då samhällsförändringen går mot ett ökat multimedialt informationsflöde som påverkar och formar barnens och de ungas värderingar.

Med utgångspunkt i ovanstående kommer vi under läsåret att fortsätta arbeta fram en värdegrund för Kumlinge skola. Skolan är på god väg i arbetet då elever, föräldrar och lärares värderingar har dokumenterats och skall under detta läsår knytas ihop. Både personal, elever och vårdnadshavare ska fortsättningsvis vara delaktiga i arbetet. Målet är att skapa en värdegrund som kan omfattas av alla elever och personalen i skolan. Arbetet skall ha en öppenhet oberoende av bakgrund och levnadsförhållanden. Värdegrunden skall även vara skolans värdeord.

Värdegrunden ska vara tydlig, synlig, konkret och skall genomsyra Kumlinge skola.

Detta arbete kommer att stödja arbetet med vårt huvudtema "Välbefinnande".

1.1 Målsättningar för läsåret

Alla grundskolor ska inför varje nytt läsår planera vilka delområden i läroplanen man väljer att fokusera på under året. Vad man väljer att formulera som specifika målsättningar ska synas i skolans hela verksamhet under läsåret. Skolans specifika målsättningar kan handla om att fokusera på områden som konstaterats vara utmanande i skolans interna utvärdering (t.ex. ett lågt läsintresse kan leda till att man väljer att lyfta läsning eller ökad mobbing leder till att man fokuserar på förebyggande åtgärder för en trygg lärmiljö) eller teman som formulerats av landskapsregeringen som ska genomsyra (Åland 100, fokusområden inom implementeringen av läroplanen)

Välbefinnande

Vi fortsätter läsåret att arbeta med välbefinnande för alla i skolan där det fortsatta värdegrundsarbete ingår. Målet är att vi skall ta fram några värdegrundsord som alla kan omfatta och därför skall vara konkreta och lättförstådda. De skall finnas visuellt tydligt i skolan. Målet är också att det skall växa fram en plan för välbefinnande i skolan.

Elevernas lärande

För att stödja elevernas lärande skall lärarna jobba kring språkutvecklande arbetssätt genom att byta erfarenheter men också att få extern inspiration. Specialläraren deltar och bidrar i arbetet. Framförallt jobbar vi för att synliggöra lärandet och att utveckla det visuella stödet både analogt och digitalt. Detta arbete stödjer också välbefinnandet för eleverna så att lärmiljön utvecklas och anpassas till eleverna.

I början av läsåret jobbas efter ett inskolningsschema där klassläraren har möjlighet att ha åk 1 ensam i grupp och skolföreståndaren och speciallärare har resten av gruppen.

Samarbete

Fortsättningsvis samarbetar vi med andra skolor främst skärgårdsskolorna för att våra elever skall få utbyte med andra elever.

Matematik ♥ Svenska

Skolan har haft läsbefrämjande åtgärder många år som vi fortsätter med detta läsår men integrerar med matematiken i år. Fokus kommer att vara kring problemlösning i samarbete med andra där läsförståelse också har en viktig roll såsom matematik och samarbete. I arbetet ingår Hela skolan räknar och Hela skolan läser regelbundet.

Lärarnas fortbildning

25 september är eleverna undervisningsfria och lärarna har en gemensam dag med de andra skärgårdsskolornas lärare. Lärarna får möjlighet att träffa ämneskollegor samt att träffa representanter från Ålands skolpsykologer.

Lärarna kommer också att delta på en inspirationseftermiddag med folkhälsan 20.9.

Eventuellt genomförs ett studiebesök på våren till någon annan skola för lärarna.

Kommunikation

I början av läsåret byttes eposten från gmail till att integreras i office 365 vilket är en del i processen att ha så få kanaler som möjligt. Förutom office 365 används lärportalen itslearning för eleverna. Kommunikationen till föräldrarna sker genom Wilma.

2. Skolvisa uppgifter

2.1 Elevantal och klasser

Här listas elevantal och klassindelningar

Årskurs	elever	
åk 1	2	
åk 2	3	
åk 3	1	
åk 4	2	
åk 5	1	
åk 6	1	
åk 7	2	
åk 8	3	
åk 9	2	
FBU	1	
GrundVux 2		Totalt 20

2.2 Ledning, lärare och personal

Skolföreståndare Johanna Nordman 622450
skolforestandare@kumlinge.ax

Klasslärare

Åk 1-3 Gunilla Henriksson
Åk 4-6 Alexandra Blomqvist

Klassföreståndare

Åk 7-9 Mia Lindeman
FBU, grundvux Ulla-Karin Newton

Lärare

Johanna Nordman	Skolföreståndare, svenska 7-9, elevhandledning 8-9
Gunilla Henriksson	Klasslärare, klassföreståndare 1-3 hi/sh 5-6, re 4-6
Mathilda Öström	Klasslärare (utan klassföreståndarskap), ma/fy/ke 7-9
Ulla-Karin Newton	Timlärare, klassföreståndare FBU, grundvux, eng, hk, bild 7-9, hi 7-9
Mia Lindeman	Klassföreståndare 7-9 Timlärare, idrott 3-9, bi/ge 7-9, mu, kreativ 7-9
Annika Sjölund	Timlärare, ok 3-4, Bild 1-6, Hä/sh 5-6
Camilla Olin	Speciallärare, re 7-9
Alexandra Blomqvist	Timlärare, klassföreståndare 4-6, grundvux, sv 4-6
Sandra Pada	Timlärare idrott 1-2
Kaj Törnroos	Timlärare teknisk slöjd 7-9

Lärarna nås per telefon 622451 eller på Wilma.

Köket 622452

Ingrid Palmroos, husmor

Förvaltning

Camilla Olin, utbildningschef 622455

Skolskjutsar

Markku Lahtinen, Enklingetaxin 0400744079

Satu Numminen, Seglingetaxin 0405061299

Fastighetsskötsel

Kjäll Törnroos 0400508322

Skolhälsovården 0405107298

2.2.3 Läsårets och skoldagens arbetstider läsåret 2023-24

Hösttermin 2023	16.08-22.12.2023
Höstlov	19-20.10.2023
<u>Höstterminen avslutas</u>	<u>22.12.2023</u>
Vårtermin 2024	09.01-07.06.2024
Påsklov	28.3-01.04.2024
Vinterlov	19-23.02.2024
Lovdag Kristihimmelsfärd	10.05.2024
Vårterminen avslutas	07.06.2024

Skoldagens arbetstider

Lektion 1	8.30-9.15
Rast	9.15-9.25
Lektion2	9.25-10.10 kortrast 10.10-10.15
Lektion 3	10.15-11.00
Lunch & rast	11.00-11.30
Lektion 4	11.30-12.15
Lektion 5	12.30-13.15
Lektion 6	13.30-14.15
Mellanmål	14.15-14.45
Lektion 7	14.45-15.30

3 Trivselstadga

För att främja den interna ordningen i skolan, ostörda studier samt trygghet och trivsel i skolan ska skolan ha en trivselstadga. Trivselstadgan ingår i arbetsplanen. I trivselstadgan formuleras ordningsregler samt kriterier för ansvar och samarbete.

Elevens förmåga till ansvar och samarbete ska bedömas genom handledande respons på uppförande i relation till de *kriterier som ställts upp i skolans trivselstadga*. Kriterierna för ansvar och samarbete ska grunda sig på skolans målsättningar för fostran, riktlinjerna för skolans verksamhetskultur och samarbete. Eleven och vårdnadshavarna ska få information om grunderna för bedömning av ansvar och ordningsreglerna som ska finnas i arbetsplanen.

Ansvar och samarbete anges i betyget som ett verbalt omdöme vid sidan av den övriga skalan för bedömning. Bedömning av ansvar och samarbete antecknas inte i avgångs- och skiljebetyget.

Kumlinge skola använder sig under läsåret 2023-24 av nedanstående, när det gäller bedömningen av ansvar och samarbete.

Kriterier för ansvar och samarbete

Kriterier för försvarligt	Kriterier nöjaktigt	Kriterier för bra	Kriterier för berömligt
Eleven kan inte uppföra sig i enlighet med skolans och klassens regler och uppvisar ett respektlöst beteende och har en negativ attityd.	Eleven känner till reglerna, men har ibland svårt att följa dem och uppvisar ibland ett respektlöst beteende.	Eleven uppför sig i enlighet med skolans och klassens regler och tar hänsyn och visar tolerans mot andra.	Eleven bidrar aktivt till att upprätthålla arbetsron och trivseln i skolmiljön och bryr sig om sitt eget och andras välmående
Eleven använder ett ovårdat språk.	Eleven använder ibland ett ovårdat språk.	Eleven använder ett sakligt språk	Eleven har ett gott språkbruk
Eleven stör arbetsron och samarbetar inte med andra.	Eleven stör ofta arbetsron och har svårt för att samarbeta.	Eleven ger arbetsro och kan samarbeta med andra.	Eleven bidrar till att upprätthålla arbetsron och tar ansvar för att samarbetet i gruppen fungerar.
Eleven missköter sina uppgifter och förströr material.	Eleven glömmer ofta att utföra sina uppgifter och tappar sitt material.	Eleven utför sina uppgifter och tar ansvar för sitt material.	Eleven tar ansvar för och värdesätter sina uppgifter och sitt material.

Eleven är upprepade gånger oärlig eller uppför sig våldsamt eller aggressivt.

Eleven visar för det mesta hänsyn.

Eleven är pålitlig och hjälpsam mot andra och uppför sig sakligt och vänligt.

Eleven är pålitlig, hjälpsam och trevlig mot andra.

Bilaga: Trivselstadga

4. Undervisningsarrangemang

Enligt 6 § del III LL (202:32) om barnomsorg och grundskola kan undervisningen i grundskolan bedrivas i form av allmänundervisning, specialundervisning och träningsundervisning. Undervisningen ordnas som närundervisning, distansundervisning och som verksamhet utanför skolan. Den huvudsakliga undervisningsformen i grundskolan är närundervisning. De skolspecifika undervisningsformerna under läsåret ska beskrivas i arbetsplanen.

4.1 Tema och projektverksamhet

Åk 1-9 & GrundVux

- ✓ Välmående under hela läsåret genom olika välbefinnande övningar samt samarbetsövningar.
- ✓ Friluftsdagar
- ✓ Prideveckan, hissa flaggan tillsammans samt diskussioner i klasserna.
- ✓ Hela skolan räknar och läser
- ✓ Lagtings- och kommunalval vecka 41
- ✓ Nordiska biblioteksveckan
- ✓ Skolhuset 70 år-firas genom att slå ihop jubileum + julfest
- ✓ Presidentval vecka 4
- ✓ Vändagen-elevrådet ansvarar
- ✓ Fadderverksamhet mellan åk 1 och 4
- ✓ Problemlösningdag

4.2 Undervisning utanför skolan

Under läsåret kommer följande arrangemang utanför skolan att genomföras:

- ✓ Åk 9 en vecka prao höst- och vårtermin
- ✓ Åk 8 en dag höst- och vårtermin
- ✓ Åk 4-6 ev Cajsas segling
- ✓ Åk 1-6 Simning höst- och vårtermin
- ✓ Åk 1-3 träff med Brändö skola
- ✓ Åk 1-3 utfärd tillsammans med förskolan höst- och vårtermin
- ✓ Åk 7-9 Konsttestarbesök Helsingfors teatern Ronja Rövardotter
- ✓ Åk 7-9 Elevrådsutbildning i Mariehamn (Skunk)
- ✓ Teater till Brändö 20.11
- ✓ Barnens litteraturdagar
- ✓ Åk 9 skrivartävling Brändö
- ✓ Islandibesök
- ✓ Åk 1-9, FBU och GrundVux vårutfärder i närområdet

Samt andra oförutsedda arrangemang.

4.2 Helhetsskapande undervisningsarrangemang

För att kunna garantera att alla elever har möjlighet att få ta del av helhetsskapande undervisning ska alla skolor sträva efter att ha *minst ett helhetsskapande lärområde per läsår*. I skolans arbetsplan ska de ämnesövergripande lärområdenas mål och innehåll och hur de förverkligas preciseras. Den tidsmässiga omfattningen av ett lärområde ska planeras så att eleven får tid att fördjupa sig i innehållet och arbeta målinriktat, mångsidigt och uthålligt. Skolorna kan även besluta om andra sätt att göra undervisningen mera helhetsskapande och beskriva dessa i arbetsplanen.

Målet med helhetsskapande undervisning är att göra det möjligt att förstå förhållandet mellan olika fenomen och på vilket sätt de är beroende av varandra. Helhetsskapande undervisning innebär samarbete mellan lärare och ämnesövergripande samarbete. Helhetsskapande undervisning ger eleven bättre möjligheter att kombinera kunskaper och färdigheter från olika läroämnen och att i växelverkan med andra strukturera dem till meningsfulla helheter.

Arbetsperioder då eleven undersöker helheter och kombinerar och undersöker olika vetenskapsgrenar stärker elevens förmåga att uppfatta vilken betydelse det lärda i skolan har för det egna livet och i ett vidare perspektiv för samhället och mänskligheten. Samtidigt får eleven redskap för att vidga och strukturera sin världsbild. Genom helhetsskapande arbetssätt stöds även elevens möjlighet att utveckla de olika nyckelkompetenserna.

Omfattningen och sättet på vilket man förverkligar helhetsskapande undervisning kan variera beroende på elevernas behov och målen för undervisningen. Undervisningen *kan* till exempel genomföras genom att

- studera samma tema parallellt i två eller flera läroämnen samtidigt
- dela in innehåll som hör till samma tema i perioder som följer på varandra
- ordna aktiverande evenemang såsom temadagar, olika tillställningar, kampanjer, och studiebesök

- planera mångvetenskapliga lärområden som omfattar en längre period och flera läroämnen och som kan innehålla ovannämnda helhetsskapande metoder
- skapa helheter där många läroämnen samverkar.

Skärgårdssamarbete

Fortsätter med samarbete mellan skolorna och olika ämnen. Skärgårdsveckan där skolorna träffas digitalt är vecka 10.

Varje lärare genomför ett tema genom helhetsskapande undervisning i deras ämnen men det gemensamma tema under läsåret är välbefinnande.

4.3 Särskilda undervisningsarrangemang

Undervisningen i grundskolan kan, om det är motiverat för elevens bästa, ordnas på annat sätt än vad som anges i LL om barnomsorg och grundskola. Med hänvisning till vad som i lag benämns som särskilda undervisningsarrangemang kan en elev till exempel börja sin skolgång i årskurs två, bli befriad från ett ämne eller flyttas upp en årskurs. Motiv till att ordna undervisningen på särskilda sätt är

- om eleven till någon del redan har kunskaper och färdigheter som motsvarar grundskolans lärokurs
- om det med hänsyn till elevens förhållanden och tidigare studier är oskäligt att eleven ska genomgå grundskolans lärokurs eller
- om det är motiverat av skäl som har samband med elevens hälsotillstånd.

Innan skolan tillämpar särskilda undervisningsarrangemang ska elevens vårdnadshavare ges möjlighet att bli hörd. Skolföreståndaren eller skolans rektor fattar beslut om särskilda undervisningsarrangemang i samarbete med elevhälsan, men åtgärderna kräver inte överföring till specialpedagogiskt eller mångprofessionellt stöd. Om det är motiverat ska ett åtgärdsprogram upprättas.

Särskilda undervisningsarrangemang kan initieras av undervisande lärare, föreståndaren eller annan i skolgemenskapen. Även vårdnadshavare kan ta initiativ till särskilda undervisningsarrangemang.

Ett eventuellt särskilt undervisningsarrangemang utreds av skolföreståndaren, som tar fram en handlingsplan och efter sedvanligt hörande därefter fattar beslut.

Som grund till beslutet finns elevens tidigare skolhistoria och ifall det anses nödvändigt genomförs lämpliga testningar för att underbygga ett beslut som är till gagn för eleven.

4.4 Flexibel undervisning

Enligt LL om barnomsorg och grundskola kan kommunen ordna flexibel undervisningsform. Med undervisningsformen avses en individanpassad undervisning, lärande och stöd för utveckling som ordnas i enlighet med den allmänna läroplanen. Undervisningen kan ordnas i smågrupper, på arbetsplatser och i andra lärmiljöer. En elev väljs till flexibel skolgång utgående från en ansökan som eleven eller vårdnadshavaren gör eller på initiativ av skolan. Skolföreståndare eller rektor beslutar om elevens flexibla skolgång. Flexibel skolgång förutsätter inte beslut om mångprofessionellt stöd och anpassad lärokurs men ett beslut om specialpedagogiskt stöd krävs och ett åtgärdsprogram ska upprättas.

Syftet med den flexibla skolgången är att minska avbrotten i grundskoleutbildningen och främja inkludering. Målet är att stärka elevens studiemotivation och livskompetens. Den flexibla skolgången är i första hand avsedd för elever i årskurs 7–9 som underpresterar och har svag studiemotivation och för elever som bedöms vara i riskzonen för att bli utslagna från fortsatt utbildning och arbetslivet. Undervisningen ska präglas av yrkes- och sektorsövergripande samarbete.

Undervisningen i den flexibla skolgången ska ordnas som närundervisning i skolan och i form av handledda studier på arbetsplatser och i andra lärmiljöer. Studier utanför skolan är en viktig del av den flexibla undervisningsformen. Under dessa perioder har eleven rätt till handledning och undervisning av en lärare. Eleven ska ges uppgifter i enlighet med läroplanen och resultaten ska beaktas vid bedömningen.

För närvarande finns inget behov av flexibel undervisning. Skulle det uppstå under läsåret utreds situationen och skolans föreståndare fattar beslut om hur det ordnas.

4.5 Undervisning i särskilda situationer

För att ordna undervisning och stöd för en elev som till exempel är allvarligt sjuk eller befinner sig i en svår livssituation förutsätts särskilda åtgärder. Omständigheterna kan bland annat vara att eleven är inskriven på sjukhus, eleven får eftervård i hemmet, eleven är patient inom barn- och ungdomspsykiatri eller att eleven på grund av psykiska eller fysiska hälsoskäl inte kan gå i den egna skolan.

Undervisningen för elever i särskilda situationer sker huvudsakligen utanför skolan och kan även ordnas genom distansundervisning. Huvudmannen för skolan där eleven är inskriven ansvarar för undervisningen. Eleven ska få det stöd som behövs vid övergången till undervisning i särskilda situationer eller återgången tillbaka till sin egen skola.

Undervisning i särskilda situationer är en individuell undervisning som anpassas helt och hållet efter varje elevs behov, förutsättningar och dagsform. Undervisningen beskrivs i ett åtgärdsprogram som görs upp av den ansvariga läraren tillsammans med berörda lärare och personal inom barn- och elevhälsan. Åtgärdsprogrammet ska innehålla en plan för hur eleven ska återgå till allmänundervisningen.

Situationen kartläggs, där berörda parter hörs. Till den gruppen räknas bland annat eleven, beroende på ålder, elevens vårdnadshavare, de lärare som undervisar eleven och eventuella andra som kan bidra med kunskap och information om det läge som eleven befinner sig i och bidra med förslag hur den går att förändra. EHG bedömer och gör upp åtgärdsplan med förslag hur och var undervisningen kan genomföras så att det gagnar elevens studier efter förmåga.

Skolförestandaren fastställer åtgärdsprogrammet genom enskilt beslut.

4.6 Distansundervisning

Med distansundervisning avses en undervisning som man kan ta del av med hjälp av digitala verktyg och där läraren kan finnas med i realtid på en annan plats än den som eleven befinner sig på. Läraren och eleven är inte i samma rum. Distansundervisning ska ges av en lärare anställd av en åländsk skola till en elev i en åländsk skola. Den skola som mottar distansundervisning ska värna om undervisningsgruppens trygghet, säkerhet och välbefinnande samt trygga elevens möjligheter till kommunikation som främjar lärande. Utgående från elevens och gruppens behov ska handledning och övervakning ske enligt samma principer som i andra undervisningssituationer. Den undervisande läraren ansvarar för bedömningen.

Undervisningen i grundskolan kan ordnas som distansundervisning om skolan saknar en behörig lärare i det aktuella ämnet och en sådan inte har kunnat anställas, om distansundervisning objektivt motiveras av ett pedagogiskt mervärde (till exempel ersättande skolor) och för elever som behöver fler utmaningar eller har rätt till undervisning i särskilda situationer. Dessutom är det möjligt att ordna undervisningen som distansundervisning för en eller flera elevgrupper eller enskilda elever i exceptionella situationer då landskapsregeringen eller någon annan myndighet helt eller delvis stängt en grundskola med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar.

Distansundervisning används för att möta elevernas individuella behov, erbjuda undervisning som stöder utvecklandet av särbegåvning, fördjupa det stöd för lärande och skolgång som skolan erbjuder eller sköta undervisningen i undantagssituationer, till exempel då en elev är sjuk under en längre period. Det är möjligt för en åländsk skola att anställa en lärare som ger distansundervisning utan att befinna sig på Åland vilket till exempel kan vara aktuellt för hemspråksundervisning. Distansundervisning främjar jämlika möjligheter för eleverna till en mångsidig och god grundskoleutbildning oberoende av skolans storlek eller läge. Vid distansundervisning ska elevens ålder och förutsättningar beaktas. Lärmiljön ska vara trygg och eleven ska övervakas och handledas enligt samma principer som i andra undervisningssituationer.

Vid distansundervisning är det viktigt att se till att eleven har daglig interaktion med den undervisande läraren, att undervisningsmetoderna är anpassade till situationen och eleven. Det är även viktigt att eleverna har möjlighet till social samvaro samt att en känsla av tillhörighet skapas.

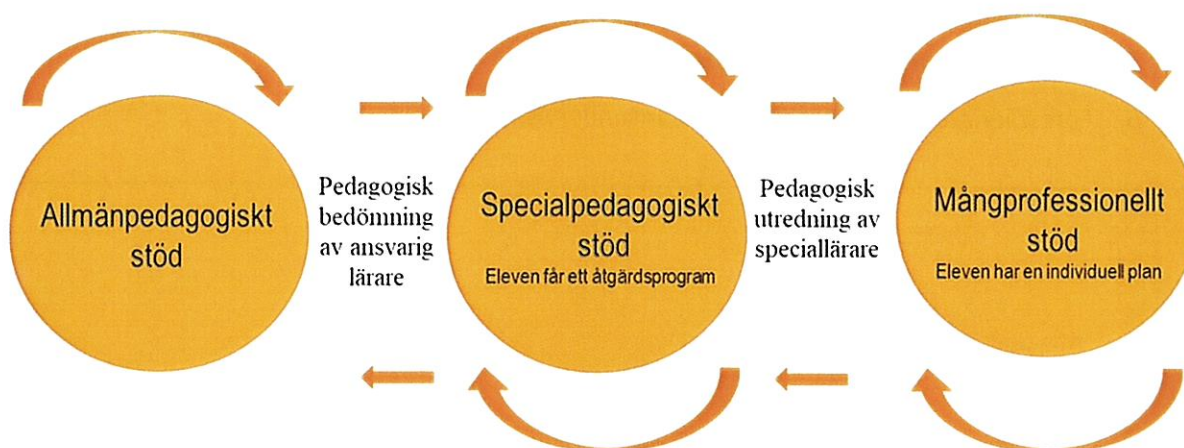
När används distansundervisning och hur arrangeras det praktiskt?

1. Exceptionella förhållanden (undantagstillstånd)
2. Sjukdom hos elev som gör denne förhindrad att delta i skolans undervisning under en längre tid
3. Undervisningen kan vara enskild eller tillsammans med klassen
4. Klassföreståndare eller undervisande lärare ansvarar för upplägget
5. Upplägget anpassas efter elevens ålder och behov
6. Föreståndaren fattar beslut om distansundervisning.

5. Stöd för lärande och skolgång

Stöd för lärande och skolgång innefattar lösningar för skolan som helhet, för vissa grupper och för enskilda elever i behov av stöd. Varje elev i grundskolan har rätt till adekvat handledning och stöd. Tidiga insatser för att stöda elevens lärande är viktiga. Eleven ska få tillräckligt stöd genast när behovet uppstår och det är därför viktigt att redan i ett tidigt skede identifiera svårigheter och andra faktorer, både tillfälliga och långvariga, som kan hindra och försvåra skolgång och lärande. Skolans ledning har ett särskilt ansvar för att stödåtgärderna organiseras, utvecklas och struktureras på ett sådant sätt att ansvarsfördelningen är tydlig för lärarkollegiet och andra berörda.

Stödet för lärande och skolgång omfattar även särskilt begåvade barn som behöver större utmaningar och differentiering för att upprätthålla sin studiemotivation och utvecklas i enlighet med sin potential.

5.1 Allmän pedagogiskt stöd

Det allmänpedagogiska stödet riktar sig till alla elever som tillfälligt behöver stöd för sitt lärande och sin skolgång. Detta stöd ska vara en del av skolans dagliga undervisning och handledning och genomförs bland annat så att undervisningen differentieras och individualiseras. Då eleven tillfälligt, exempelvis på grund av sjukfrånvaro eller tillfälliga svårigheter, blivit efter i undervisningen ska skolan erbjuda stödundervisning.

Undervisande lärare lyfter på frågan i lärarkollegiet och en sammanställning av elevens svårigheter görs. Ärendet förs till EHG (skolföreståndaren, klassläraren/klassföreståndaren och specialläraren) för att upprätta åtgärdsprogram som innehåller stöd som i huvudsak ges i den ordinarie klassen, men även enskilda stödundervisningstimmar kan bli aktuella. Klassläraren/föreståndaren kontakter hemmet och diskuterar situationen och informerar på vilket sätt hemmet kan stödja barnets skolgång. Inom en månad återförs ärendet till EHG för utvärdering och revidering, eller ifall situationen förändrats så att eleven kan återgå till undervisningen utan stöd. Detta läsår har vi Sandra Pada som kurator på skolan i regel 2h/vecka.

5.2 Specialpedagogiskt stöd

Det specialpedagogiska stödet ordnas då det allmänpedagogiska stödet konstaterats vara otillräckligt, då elevens behov av stöd inte längre kan anses vara tillfälligt utan regelbundet och då situationen kräver flera, samtidigt stödåtgärder. Det allmänpedagogiska stöd som konstaterats ge effekt fortsätter

och kompletteras med annat stöd som ges vid sidan av den allmänna undervisningen. Stödformer och arrangemang som inte ger önskad eller tillräcklig effekt avslutas.

Det specialpedagogiska stödet planeras som en helhet för eleven och är till sin karaktär mera omfattande och långsiktigt än det allmänpedagogiska stödet. Alla stödinsatser, förutom specialundervisning på heltid och anpassad lärokurs i ett ämne, kan användas. De sammantagna insatserna ska syfta till att stöda elevens lärande, skolgång och utveckling och motverka risken att problemen ökar och blir mera komplexa. Alla lärare kring eleven ska kontinuerligt samarbeta för att stöda elevens framsteg och utveckling. Metoder och material anpassas till elevens individuella behov. Eleven följer fortsättningsvis den allmänna läroplanen.

Då det allmänpedagogiska stödet konstaterats vara otillräckligt samlas EHG för att utreda och planera lämpliga åtgärder för eleven. Vårdnadshavaren underrättas om läget.

En pedagogisk utredning genomförs av klassansvarige, som i diskussion med specialläraren avgör ifall det finns tester som borde göras för att klargöra elevens status. Hemmen informeras om de test som genomförs.

Specialläraren tillsammans med klassansvarige, eller i de fall det gäller ett enskilt ämne, den undervisade läraren, uppgör ett åtgärdsprogram.

Ett skriftligt beslut om specialpedagogiskt stöd fattas av skolföreståndaren, vilken även fattar beslut om att det specialpedagogiska stödet ska upphöra.

De lärare som undervisar eleven informeras och delges åtgärdsplanen.

I samband med beslut om specialpedagogiskt stöd anges även när stödet ska utvärderas.

5.3 Mångprofessionellt stöd

När en elev, trots att allmän- och specialpedagogiskt stöd har ordnats, riskerar att inte nå målen för grundskolans allmänundervisning ska specialläraren ta initiativ till en pedagogisk utredning. Utgående från utredningen kan skolan, om man anser att det behövs, ta fram ett utkast till individuell plan (IP). Utkastet behandlas av elevhälsogruppen som i tillämpliga delar även kan komplettera och justera planen. Syftet med detta utkast är bland annat att konkretisera för eleven och dennes vårdnadshavare vad olika anpassningar och en överföring till ett mångprofessionellt stöd kan innebära.

Med den pedagogiska utredningen och ett eventuellt utkast till den individuella planen som grund fattar grundskole- eller utbildningschefen ett förvaltningsbeslut om mångprofessionellt stöd. Om en elev har anpassad lärokurs i tre eller flera läroämnena kan ett beslut om mångprofessionellt stöd i specialklass fattas. Ärendet bereds och föredras av skolans rektor eller föreståndare. Innan beslutet ska elev, vårdnadshavare eller dennes lagliga företrädare samt eventuellt andra sakkunniga höras. Elevens vårdnadshavare ska tillräckligt tidigt få information om de olika alternativen och om förutsättningarna för fortsatta studier på gymnasialstadiet.

I det mångprofessionella stödet kan en eller flera enskilda lärokurser anpassas individuellt så att de motsvarar elevens förutsättningar och specifika behov för lärande och skolgång. Syftet med det mångprofessionella stödet är att stöda elevens lärande, sunda tillväxt och utveckling så att det är möjligt att fullgöra grundskolan. Språklig och kulturell bakgrund, frånvaro, brist på motivation,

bristfällig studieteknik eller utmaningar gällande beteende kan inte i sig vara grunder för anpassning av en lärokurs, utan eleven ska i sådana fall stödas på andra lämpliga sätt.

Det mångprofessionella stödet kan antingen ges i elevens egentliga undervisningsgrupp eller, helt eller delvis, i en särskild inrättad undervisningsgrupp eller inom träningsundervisningen. Utöver specialundervisning på hel- eller deltid kan eleven behöva till exempel omfattande elevhälsostöd, habilitering eller annat individuellt stöd. Betydelsen av vårdnadshavarens delaktighet, ett sektorsövergripande samarbete och individuell handledning betonas. Vid behov utökar skolan användningen av den kompetens och de tjänster som social- och hälsovården tillhandahåller.

Behovet av fortsatt mångprofessionellt stöd ska granskas av den ansvariga läraren åtminstone efter årskurs två samt under årskurs sex och åtta. Om fortsatt behov av mångprofessionellt stöd genom individuellt anpassad lärokurs inte finns, ska den ansvariga läraren anhålla hos grundskole- eller utbildningschefen om att eleven överförs tillbaka allmän lärokurs. Grundskolechefen eller utbildningschefen fattar ett skriftligt beslut i ärendet.

Specialläraren initierar ärende gällande mångprofessionellt stöd, och samtidigt informeras vårdnadshavarna av specialläraren om att en utredning har påbörjats och informeras om hur processen går till och vad det innebär för eleven ifall denne överförs till det mångprofessionella stödet. EHG tar fram en plan hur elevens situation är och vad som skulle behövas för att hjälpa eleven, samt konstaterar vilka eventuella tilläggsutredningar som behövs för att kunna göra en åtgärdsplan, samt som underlag för beslut om mångprofessionellt stöd. I de fall EHG konstaterar att mångprofessionellt stöd krävs läggs underlaget, inklusive förslag till IP, fram för utbildningschefen genom föredragning av skolföreståndaren. Innan dess har vårdnadshavarna blivit hörda i ärendet och därefter fattar utbildningschefen ett förvaltningsbeslut i ärendet.